

KATEDRA TÖRTÉNELEMVERSENY

ROVATVEZETŐ: ELEK JÓZSEF, katedra.tortenelem@gmail.com

Zimná 1/32, Komárno 945 01

Beküldési határidő: 2024. február 20.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: IV.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve, címe, e-mail-címe, telefonszáma:	Regisztrációs kód:

4. FORDULÓ – ÚTON A FELBOMLÁS FELÉ

1) Néhány ötlet a háború befejezéséhez

(12 pont)

A lenti szöveg 1918 elején került nyilvánosságra és a háború lezárását tűzte ki célul néhány ötlettel. A részletek alapján válaszoljatok a lenti kérdésekre!

„Az [1] területek kiürítése és az [1] érintő összes kérdések olyan rendezése, amely a világ többi nemzeteinek legjobb és leghabibababb együttműködését biztosítja arra nézve, hogy [1] akadálytalanul és korlátozás nélkül alkalmat kapjon saját politikai fejlődésének és nemzeti politikájának független meghatározására [...] Az egész világ egyet fog érteni abban, hogy [2] ki kell üríteni, és helyre kell állítani, anélkül, hogy megkísérelnék korlátozni szuverenitását, amelyet minden más szabad nemzettel együtt élvez. [...] Minden francia területet fel kell szabadítani és előzőlött részeit helyre kell állítani. Azt az igazságtalanságot, amelyet Poroszország 1871-ben [3] tekintetében [4]-nak okozott, és amely közel ötven évig nyugtalanította a világ békéjét, jóvá kell tenni, hogy a béke mindenki érdekében újból biztosítva legyen. Az olasz határokat a világosan felismerhető nemzeti vonalak szerint kell kiigazítani. [5] népei részére, amelyeknek helyét a nemzetek között oltalmazni és biztosítani kívánjuk, meg kell adni az önálló fejlődés leghabibababb lehetőségét. Romániát, Szerbiát és Montenegrót ki kell üríteni; a megszállt területeket helyre kell állítani; Szerbiának szabad és biztosított kijáratot kell adni a tengerhez; [...] Független [6]-ot kell létesíteni, amelynek magában kell foglalnia a vitathatatlanul [6] lakosság lakta területeket, szabad és biztonságos kijáratot kell biztosítani számára a tengerhez, politikai és gazdasági függetlenségét és területi sérthetlenségét nemzetközi szerződéssel kell biztosítani. Különleges szerződésekkel meg kell alakítani a nemzetek általános szövetségét avégből, hogy a nagy és a kis államok politikai függetlensége és területi sérthetlensége kölcsönös garanciákkal biztosítva legyen.”

- A, Melyik ország, illetve annak területei vannak az [1] pontok alatt? (1)
- B, Melyik országról van szó a [2] pont alatt? (1)
- C, Melyik területet takarja a [3] pont és melyik országra utal a [4] pont? (2)
- D, Melyik országról van szó az [5] pont alatt? (1)
- E, Értelmezd, hogy Románia, Szerbia és Montenegró esetében milyen kiürítésről van szó! (1)
- F, Melyik jövőbeli ország, illetve annak területei vannak az [6] pontok alatt? (1)
- G, Mi lesz az utolsó gondolat alapján létrejött szervezet neve és ki lesz az első vezetője? Milyen nemzetiségű volt? (3)
- H, Kitől származik a fenti (nem teljes) dokumentum? Hány pontban foglalta össze ötleteit? (2)

2) Csehek Magyarországon

(10 pont)

A csehek mint a Monarchia alattvalói, kénytelenek voltak a K. u. K. hadsereg kötelékét erősíteni. Többségük viszont egy önálló állam létrehozását szerette volna megvalósítani, ehhez kapcsolódnak a kérdések, amelyekre a képek és a linkek segítenek a válaszadásban.

A

B

C

D

- A, Melyik amerikai városban kiáltották ki az önálló csehszlovák államot, és napra pontosan mikor? (2)
- B, Milyen katonai alakulat tagjai láthatók a B fényképen? Kiből, milyen személyekből szervezték meg az alakulatot? (2)
- C, Hol vonulnak fel e katonai alakulat tagjai a C képen? Miért épp ott? Hol, kikkel szemben vetették be az alakulatot? (2)
- D, A D képen látható cseh katonák melyik felvidéki város határában pihennek? Mikor került a város a csehek kezébe? (2)
- E, A cseh haderő visszaszorítására felcsillant a remény az ún. „északi hadjárat“ során. Kik irányították ezt a hadjáratot, vagyis kik voltak hatalmon ekkor Magyarországon és ki volt az állam első embere? (2)

3) Ábel a rengetegben

(12 pont)

Lapozd fel Tamási Áron regényének első fejezetét és keresd ki a lenti részletet!

☞ Márpedig a Múzsák nem hallgatnak

„Tovább egy tiszta fenyőerdőbe értem, amelynek a fái a tornyokkal versenyeztek. Ahogy itt haladtam volna keresztül, egy kis kerek tisztásra jutottam, melynek a közepén elszáradt fenyőágak voltak rakásba hányva [...] Itt valamit meszterkedett a vagdosó, gondoltam, s kezdtem félredobálni az ágakat. A gondolatom nem volt helytelen, mert nemsokára valami ládikó fedele tűnt elé az ágak közül. [...] Az egy ládikó után még négyet takartam ki, mind egyformákat. Aztán előkerült egy másik láda is, de ez olyan nagy volt egyedül, mint a másik öt együtt. [...] Ott, a ládák mellett, egy csihánzsákba bétakargatva, valami hosszú, nehéz tárgyat is találtam.”

- A, Mit tartalmazott a zsák? (1)
- B, Mi volt az öt kisebb ládában? (1)
- C, Mit tartalmazhatott a hosszú, nagy láda? A főszereplő körülírása alapján próbáld megfogalmazni! (1)
- D, Ezeken és a harctéri árkokon kívül mit talált még Ábel, ami bizonyosan első világháborús emlék volt? (1)

- E, Hol élt Ábel, vagyis az ő vidékén melyik állammal állt a Monarchia hadban? (1)
- F, Hogy viselkedett ez az ország a háború kitörésekor, majd két évvel később? (2)
- G, A nagyhatalmak melyik terület átadását ígérték meg az említett országnak? (1)
- H, Kiről kapta nevét a Mackensen-hadseregcsoporth és milyen eredményt tudott felmutatni az említett évben? (2)
- I, Miért nemzeti ünnep ebben az országban december 1.? Milyen eseményt ünnepelnek? (1)
- J, Hol, melyik városban került sor erre az eseményre? (1)

4) Rosszabb a frontnál?

(10 pont)

A spanyolnátha a háború utolsó évének egy nagyon veszedelmes velejárója volt. Az alábbi kérdések megválaszolásában a Segédanyagokban található tanulmány, illetve a világháló is segíthet.

- A, Kiknek köszönhető a járvány elterjedése Európában? (1)
- B, Honnan származik az elnevezés és indokold meg, miért! (2)
- C, Mekkora volt a járvány pusztításának mértéke, ha összehasonlítjuk a világháború áldozatainak mértékével? (1)
- D, Minek köszönhető, hogy 1918 októberében ez a járvány Budapesten is megjelent? (1)
- E, Mikorra csillapodott le végleg a járvány Budapesten? (1)
- F, Karinthy Frigyes ebben az időben egy szatírasorozatot jelentetett meg a Pesti Naplóban, ami megszakadt szeptember végén. Mi lehetett ennek a szomorú oka? (1)
- G, Nevez meg három híres személyt, aki a járvány áldozata lett! (3)

5) Fogalommagyarázat

(8 pont)

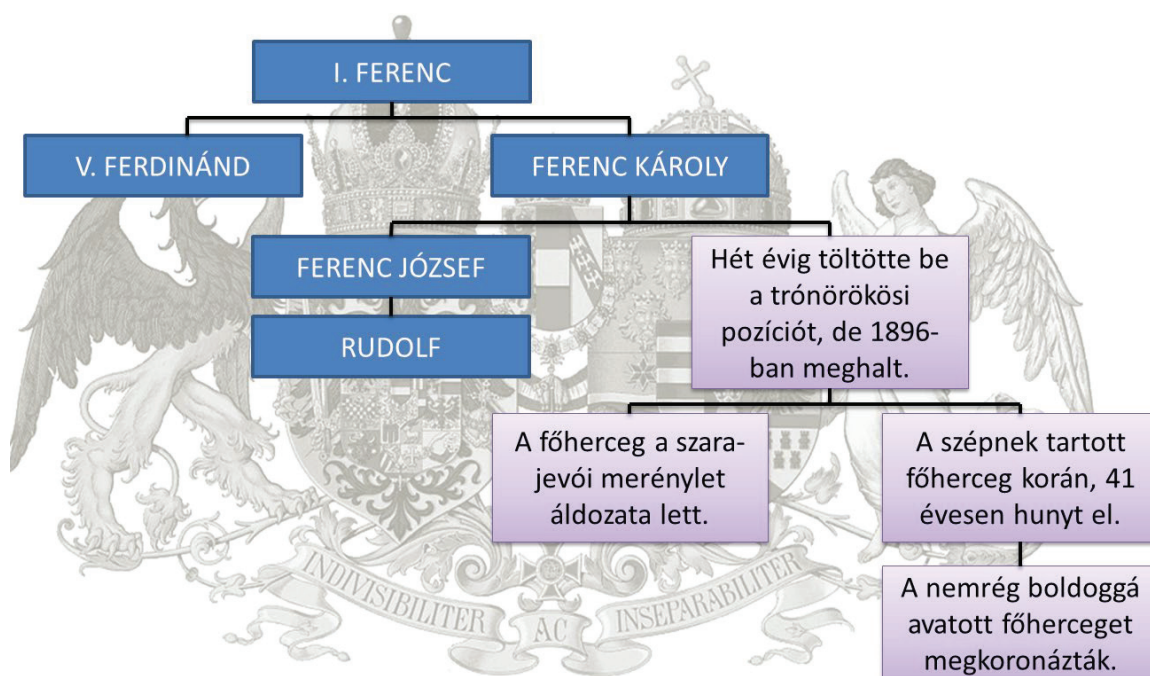
Mit takarnak a következő fogalmak? Válaszaitokat lényegre törően, legfeljebb két mondatban tegyék meg!

Vix-jegyzék – Sixtus-levél – demarkációs vonal – őszirózsás forradalom

6) Ki a király?

(10 pont)

Nyilván az, akit megkoronáznak. De azt meg is kell érni. Ferenc József uralkodása nagyon hosszúra sikeredett, a lehetséges trónörökösöknek sem volt egyszerű a helyzetük. Négyen is ebbe a helyzetbe kerültek Rudolf halála után. Kikről van szó? Nevezd meg őket a válaszlapon!

A következő fotón a frissen megkoronázott király és családja látható. Válaszolj a következő kérdésekre!

A, Mikor (év, hónap, nap) és hol játszódott le az utolsó királykoronázás?

B, Ki a képen látható királyné? Szép kor élt meg. Mikor hunyt el?

C, Ki a képen látható fiatal trónörökös?

D, Milyen politikai karriert tudhatott magának később a kisfiú? Mi volt a legnagyobb politikai pozíció, amit betöltött?

